

	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Навчальна (пропедевтична) практика з психології			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл загальної підготовки)			
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка				
Спеціальність	Для всіх спеціальностей університету				
Освітня програма					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	денна (дистанційна)				
Курс	2				
Семестр	3				
Обсяг дисципліни	Кредити	1,5	Години	45	
	Самостійна робота			45	
Семестровий контроль	залік				
Викладач	Мельничук Сергій Костянтинович кандидат психологічних наук, доцент				
Контактна інформація	s.k.melnychuk@cuspu.edu.ua				
Кафедра	<i>Кафедра філософії, політології та психології</i>				
Факультет	<i>Факультет історії, бізнес-освіти та права</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Пропедевтична навчальна практика з психології є обов'язковим елементом навчання для педагогічних спеціальностей. Тривалість практики – 1 тиждень. Дистанційне проходження практики відбувається на базі платформи Googleclass.</p> <p>Зміст завдання пропедевтичної практики з психології полягає у вивченні методом спостереження психологічних особливостей педагогічної взаємодії учнів та вчителів в умовах освітнього процесу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) спостереження за організацією уваги учнів на уроці; 2) спостереження за словесними впливами учителя на уроці; 3) спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів. <p>Матеріалом для спостереження в умовах дистанційного-карантинного навчання виступають відеозаписи, які презентують уроки в закладах загальної середньої освіти. Для студентів різних спеціальностей використовуються відео уроків відповідно до їх професійного спрямування.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є сприяння поглибленому ознайомленню із професійною діяльністю вчителя на основі засвоєних студентом теоретичних знань та сформованих умінь і навичок з вікової, педагогічної та				

соціальної психології.

Компетентності

Загальні:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння компетентності професійної діяльності. ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина. ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК4. Здатність працювати в команді. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення, зберігання, аналізу перетворювати і передавати інформації з різних джерел природничого характеру, критично оцінюючи її. ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК11. Здатність використовувати сучасні цифрові технології і пристрої для дослідження природничих явищ; створювати інформаційні ресурси з природничих наук.

Предметні (спеціальні фахові) компетентності

1. ФК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з природничих наук, фізики, хімії, біології та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології при вирішенні професійних завдань при вивченні Всесвіту і природи Землі як планети. ФК2. Володіння математичним апаратом природничих наук, фізики, хімії, біології. ФК3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності. ФК4. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти. ФК5. Здатність до організації і проведення освітнього процесу з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти. ФК6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології. ФК7. Здатність до організації і проведення позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології у закладах загальної середньої освіти. ФК8. Здатність до рефлексії та самоорганізації

	<p>професійної діяльності. ФК10. Знання психолого-педагогічних аспектів навчання і виховання учнів середньої школи на засадах Нової української школи. ФК11. Здатність характеризувати досягнення природничих наук та їх ролі у житті суспільства; формування цілісних уявлень про природу, використання природничо-наукової інформації на основі оперування базовими загальними закономірностями природи. ФК12. Розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення глобальних проблем, враховуючи позитивний потенціал та ризики використання надбань природничих наук, фізики, хімії, біології, техніки і технологій для добробуту людини й безпеки довкілля</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ПРН31. Знає і розуміє правові основи функціонування в галузі, вимоги освітнього стандарту і освітньої програми інтегрованого курсу природничих наук, а також способи інтеграції природничих знань у шкільних курсах кожної із природничих наук та інтегрованих курсів природознавства. ПРН32. Демонструє знання та розуміння основ природничих наук, фізики, хімії, біології та знає загальні питання методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології з використанням сучасних цифрових ресурсів, методики шкільного фізичного експерименту, техніки хімічного експерименту, методики організації практики з біології, методики вивчення окремих тем шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології. ПРН34. Знає основні психолого-педагогічні теорії навчання, інноваційні технології навчання природничих наук, фізики, хімії, біології, актуальні проблеми розвитку педагогіки та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології на засадах Нової української школи. ПРН35. Знає форми, методи і засоби контролю та корекції знань учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології. ПРН36. Знає зміст та методи різних видів позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології. ПРН37. Знає основи безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінетів фізики, хімії, біології. – ПРНУ1. Аналізує природні явища і процеси, оперує базовими закономірностями природи на

рівні сформованої природничонаукової компетентності з погляду фундаментальних теорій природничих наук, принципів і знань, а також на основі відповідних математичних методів. ПРНУ2. Володіє методикою проведення сучасного експерименту, здатністю застосовувати всі його види в освітньому процесі з природничих наук, фізики, хімії, біології. ПРНУ3. Розв'язує задачі різних рівнів складності шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології. ПРНУ4. Користується математичним апаратом фізики, використання математичних та числових методів, які часто застосовуються у природничих науках, фізиці, хімії, біології. ПРНУ6. Застосовує методи діагностування досягнень учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології, добирає й розробляє завдання для тестів, самостійних і контрольних робіт, індивідуальної роботи. ПРНУ7. Уміє знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних, цифрових і хмарних технологій. ПРНУ8. Самостійно вивчає нові питання природничих наук, фізики, хімії, біології та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології за різноманітними інформаційними джерелами. ПРНУ9. Формує в учнів основи цілісної природничо-наукової картини світу через міжпредметні зв'язки фізики, хімії, біології, географії, відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство». ПРНУ10. Застосовує методи навчання природознавства, методику систематизації знань про природу, позаурочні форми організації навчання природознавства, засоби навчання природознавства. ПРНУ11. Дотримується правових норм і законів, нормативноправових актів України, усвідомлює необхідність їх дотримання.

- ПРНК1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при навчанні природничих наук, фізики, хімії, біології в школі. ПРНК2. Пояснює фахівцям і не фахівцям стратегію сталого розвитку людства та екологічної безпеки і шляхи вирішення глобальних проблем людства.
- ПРНА1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРНА2. Відповідально ставиться до забезпечення охорони

	життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.														
Зміст дисципліни	<p><i>Зміст завдань практики полягає у вивченні методом спостереження психологічних особливостей педагогічної взаємодії учнів та вчителів в умовах освітнього процесу, а саме:</i></p> <p><i>1) спостереження за організацією уваги учнів на уроці;</i></p> <p><i>2) спостереження за словесними впливами учителя на уроці;</i></p> <p><i>3) спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів.</i></p>														
Критерії оцінювання роботи студентів	<p>Засобами оцінювання навчальної пропедевтичної практики з психології є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стандартизовані тести з визначених теоретичних питань курсу «Психологія»; - практичні завдання (спостереження); - аналітичні звіти про проходження практики. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Види роботи</th> <th style="text-align: center;">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Тестовий контроль</td> <td style="text-align: center;">20 балів</td> </tr> <tr> <td>Завдання №1. «Спостереження за організацією уваги учнів на уроці»</td> <td style="text-align: center;">15 балів</td> </tr> <tr> <td>Завдання №2 «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»</td> <td style="text-align: center;">15 балів</td> </tr> <tr> <td>Завдання №3 «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів»</td> <td style="text-align: center;">15 балів</td> </tr> <tr> <td>Участь в обговоренні результатів спостереження</td> <td style="text-align: center;">15 балів (по 5 балів на кожне завдання)</td> </tr> <tr> <td>Укладання звіту з практики</td> <td style="text-align: center;">20 балів</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання:</p> <p>Складання тестового контролю з теоретичних питань:</p> <p>20-18 балів (А) – Студент підготовлений з усіх теоретичних питань, приймає активну участь в обговоренні, здатен аналізувати власні помилки, творчо та критично мислити. Відповіді студента повні, насичені глибокими та розгорнутими судженнями, мають доказовий, логічний і послідовний характер.</p> <p>17-15 балів (В) – Студент підготовлений з усіх теоретичних питань, проте припустився під час контролю ряду незначних помилок. Під час їх</p>	Види роботи	Максимальна кількість балів	Тестовий контроль	20 балів	Завдання №1. «Спостереження за організацією уваги учнів на уроці»	15 балів	Завдання №2 «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»	15 балів	Завдання №3 «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів»	15 балів	Участь в обговоренні результатів спостереження	15 балів (по 5 балів на кожне завдання)	Укладання звіту з практики	20 балів
Види роботи	Максимальна кількість балів														
Тестовий контроль	20 балів														
Завдання №1. «Спостереження за організацією уваги учнів на уроці»	15 балів														
Завдання №2 «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»	15 балів														
Завдання №3 «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів»	15 балів														
Участь в обговоренні результатів спостереження	15 балів (по 5 балів на кожне завдання)														
Укладання звіту з практики	20 балів														

обговорення приймає активну участь, здатен аналізувати власні помилки. Відповіді мають усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу.

14-12 балів (C) – Студент в цілому підготовлений з усіх теоретичних питань, проте припустився серйозних помилок під час тесту. Приймає достатньо активну участь в обговоренні, здатен аналізувати власні помилки, проте відповіді його дещо неповні або недостатньо розгорнуті. Наявні окремі помилки у послідовності викладення та в аргументації тверджень.

11-9 балів (D) – Студент підготовлений з не з усіх теоретичних питань, припустився значної кількості помилок під час тесту, приймає епізодичну участь в обговоренні, демонструє поверхневі знання (розуміє суть основних понять теми, проте не здатен чітко формулювати визначення, аналізувати суть проблем). Відповіді неповні, відсутня чіткість, структурованість.

8-6 балів (E) – Студент підготовлений не з усіх теоретичних питань, припустився великої кількості помилок під час тесту. В обговоренні участі майже не приймає або його висловлювання мають характер загальних фраз. Відповідь неструктурована, непослідовна.

5-1 балів (FX) – Студент підготовлений лише з окремих тем. Набрив дуже мало балів за тестовий контроль. В обговоренні участі не приймає, або оперує лише загальними фразами, називає лише розрізнені факти.

0 балів (F) – Студент не виконав тестовий контроль, не приймає участь в обговоренні.

Практичні завдання (спостереження) – максимально оцінюються в 15 балів ($15 \cdot 3 = 60$ балів)

15-14 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі (наявна заповнена карта спостережень та обробка результатів), продемонстрував сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи повністю відповідають схемі спостережень, зроблені коментарі розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, аргументовані та розгорнуті.

13-12 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі (наявна заповнена карта спостережень та обробка результатів), продемонстрував сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи повністю відповідають схемі спостережень, зроблені коментарі розкривають зміст

спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, аргументовані та розгорнуті. Проте наявні окремі неточності та помилки.

11-10 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі, продемонстрував достатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи майже повністю відповідають схемі спостережень, майже всі зроблені коментарі розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, проте недостатньо аргументовані та розгорнуті.

9-8 балів – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте є окремі прогалини), продемонстрував достатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи майже повністю відповідають схемі спостережень, проте коментарі не завжди розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки поверхневі, недостатньо аргументовані та розгорнуті.

7-6 балів – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте із значними прогалинами), продемонстрував недостатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи лише частково відповідають схемі спостережень, коментарі не завжди розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки поверхневі або не відповідають виявленим фактам спостереження.

5-4 бали – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте із значними прогалинами, обробка результатів фрагментарна або відсутня), продемонстрував недостатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи лише частково відповідають схемі спостережень, коментарі в більшості не розкривають зміст спостережуваного прояву.

3-1 бали - Студент виконав завдання фрагментарно (наявні лише записи в карті спостережень, без подальшої обробки та аналізу), записи майже не відповідають схемі спостережень, коментарі в більшості не розкривають зміст спостережуваного прояву.

0 балів – Студент не виконав завдання або його робота є плагіатом.

Звіт з практики. Оцінюється здатність студента аналізувати результати власної діяльності та

	<p>усвідомлювати практичне значення результатів практики для майбутньої професійної діяльності – максимально оцінюється в 20 балів.</p> <p>20-18 балів – Студент здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Аналіз насичений глибокими та розгорнутими судженнями, має логічний і послідовний характер.</p> <p>17-15 балів – Студент здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Аналіз має усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки та неточності у послідовності викладу.</p> <p>14-12 балів – Студент в цілому здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Проте його аналіз має недостатньо розгорнутий характер, його обґрунтування містять окремі помилки та неточності.</p> <p>11-9 балів – Студент не достатньо усвідомлює свої досягнення та обмеження, визначає необхідні напрямки майбутньої роботи, проте не обґрунтовує їх. Аналіз неповний, відсутня чіткість, структурованість.</p> <p>8-6 балів – Студент здатен робити дуже поверхневий аналіз своїх досягнень та обмежень, лише приблизно визначає напрямки майбутньої роботи. Аналіз неструктурований та непослідовний.</p> <p>5-1 балів – Аналізуючи свою діяльність, студент оперує лише загальними фразами.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Максимальний бал за проходження практики можна отримати за умови, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент був присутній під час всіх обговорень та консультацій; – виконав завдання у повному обсязі; – здав усі завдання вчасно. <p>Бал за проходження практики може бути знижено, якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студентом порушувалися етичні норми поведінки; – студент не відвідував консультації, не надав у встановлені терміни необхідну документацію; – студент порушував академічну доброчинність (здав плагіат).
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна</p> <p>1. Безвідривна навчально-виховна практика студентів педагогічного університету. Методичні рекомендації щодо виконання завдання 3</p>

психології./ З.О. Ржевська-Штефан, Е.У. Гуцало, Л.В. Клочек, І.Л. Удичний. – Кропивницький: ФО-П Лівий Сергій Васильович, 2019. – 88с.

Допоміжна

1. Долинська Л. В. Стилі педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя/Л. В. Долинська // Психологія: зб. наук. праць. – Вип. 1 (4). – Київ: НПУ, 1999. – С. 64 – 69.
2. Педагогика и психология ненасилия в образовании : учеб. пособие для бакалавриата и магистратуры / В. Г. Маралов, В. А. Ситаров. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2015. — 424 с. — Серия : Бакалавр и магистр. Модуль.
3. Регуш Л. А. Практикум по наблюдению и наблюдательности. 2-е изд., переработанное и дополненное. — СПб.: Питер, 2008. — 208 с.: ил. — (Серия «Практикум по психологии»).
4. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 335с.
5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
6. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А.. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – Київ «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
7. Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 207с.

Інформаційні ресурси

1. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня, С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. – К.: 2019. – 259 с. <http://lib.iitta.gov.ua/716033/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%202019%20%D0%97%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>
2. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/11/17/238924/>

	3. Маршал Розенберг. Язык жизни. Ненасильственное общение. http://loveread.ec/read_book.php?id=81510&p=1
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачі освіти повинні мати вільний доступ до інтернету (до копоративної платформи GoogleClass)